

Thing, angaa Bestemmelser i Valgloven. De tilfugte ikke at indføre noget egentligt Nytt paa dette Omraade, men kun at fastsætte Bestemmelser for enkelte Forhold, paa hvilke Opmærksomheden er bleven henledet ved Tilfælde, der ere indtrufne paa senere Tidspunkter.

Det første af de Lovforslag, jeg har den Ære at indbringe, angaar Anmeldelse af Hovedopholdssted og gaar ud paa Fastsættelsen af, hvad der skal forstås ved politisk Domicil. Det er velbekendt, at vore Retslærde og Retslærere i Almindelighed have været enige om, at en Mand kun kan have eet politisk Domicil, men dette Punkt er ladet uafgjort i forskjellige af vore Love. Den eneste afgjørende Bestemmelse derom findes, saa vidt mig bekendt, i Valgloven af 12te Juli 1867 § 6, hvori der fastsættes, at den, der har Bopæl paa mere end eet Sted, skal med Hensyn til sin Valgret til Folkethinget angive, paa hvilket af dem han vil udøve sin Valgret. Noget Saadant findes derimod ikke udtrykkelig bestemt, hverken med Hensyn til Valgbarhed til Landstinget eller med Hensyn til Valgret og Valgbarhed til Amts- og Sogneraad samt til forskellige andre mindre Hverv og Bestillinger. Det maa vistnok anses for rigtig, at det fastsættes, at en Mand kun kan have politisk Domicil paa eet Sted, og i saa Fald turde det vist ogsaa være rigtig at fastsætte nærmere Regler for, hvorledes dette ene Sted skal bestemmes. Det kan ikke være Lovgivningens Mening, at det skal staa fuldkommen frit for en Mand at vælge til Domicil et Sted, som f. Ex. kun pro forma er hans Bopæl, hvor han f. Ex. har et Aftædelsessocierelse; men dette vil være tilladt, dersom man ikke giver nogen nærmere Bestemmelse i saa Henseende. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltighederne i dette Lovforslag, men opsætte at udtale mig nærmere om dem, indtil 1ste Behandling af Sagen foregaar. Jeg skal kun bemærke, at de Bestemmelser, jeg har tilladt mig at foreslaa, søge at gjøre det saa let og simpelt som muligt at faae dette Hovedopholdssted bestemt, og i det Hele at gjøre en saa ringe Forandring som mulig i, hvad der maa betragtes som den gjældende Praxis paa de forskellige Omraader, jeg her har berørt.

Det andet Lovforslag gaar ud paa Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden ved Valgmandsvalgene til Landstinget. Der kan selvfølgelig kun være Tale derom ved de Valg, hvor der skal vælges mere end En, men paa saadanne Steder turde det vistnok være stemmende med Grundlovens Aand, at der blev indført Forholdstalsvalg, eftersom det ofte kan blive uden Betydning, at der er Forholdstalsvalg ved de endelige Valg, naar Valgmandsvalgene ikke foregaa ved Forholdstalsvalg. Dette er navnlig Tilfældet i Kjøbenhavn, hvor som bekendt Valgene foregaa i 9 store Kredse, thi det kan ikke ret vel forudsættes, at der i nogen af

disse Kredse skal være et Flertal, som afviger fra det almindelige Flertal i Hovedstaden. Derved forspildes imidlertid det Tiemed, som Grundloven har havt ved at foreskrive Forholdstalsvalg ved Landstingsvalgene, nemlig at Mindretallene, for saa vidt de have tilstrækkelig Størrelse og Betydning, skulde kunne gjøre sig gjældende. Hvad der særlig har ledet mig til at indbringe denne Lov, er den Utilfredshed, som er kommen til Orde netop her i Kjøbenhavn fra Kjøbenhavnske Bælgeres og Kjøbenhavnske Blades Side over Valgmandsvalgene her; den Maade, hvorpaa de nu ere ordnede, har til alle Tider været erkjendt for uhenigtsmæssig. Det Samme gjælder om Valgmandsvalgene i Kjøbstæderne, det gjælder ganske afgjort i de større Kjøbstæder og efter mit Skjøn overalt, hvor der skal vælges flere end En ved noget af de dobbelte Valg.

Det tredje af de Lovforslag, jeg skal have den Ære at indbringe, dreier sig om det Forhold, som populært kaldes Gaarbestyrrernes Valgret, skjøndt det i Virkeligheden dels ikke angaar alle Gaarbestyrrere og dels ogsaa angaar Andre. Det er sikkert de Herrer bekendt, at der herfter forskellige Meninger og har fundet forskellige Afgjørelser Sted rundt omkring i Landet om, hvor vidt Personer, som i Øvrigt besidde de Egenstaber, der kræves til Valgret til Folkethinget, men som bo tilhuse hos deres Slagtinge uden egentlig at kunne siges at staa i Tjenesteforhold til dem, bør have Valgret eller ikke. Valgbestyrrelserne omkring i Landet gjøre forskellige Anskuelser gjældende i saa Henseende, ja endog Domstolene ere paa forskellige Steder komne til forskellige Resultater. Der kan jo fornødtvis ikke være nogen Tvivl om, at dette Thing ikke skulde have den Mening, at de Personer, jeg sigter til, bør have Valgret til Folkethinget, da dette altid har fulgt den Praxis at godkjende de paagjældende Personers Valg, naar de vare blevene valgte til Medlemmer af Folkethinget, og med Hensyn til dette Punkt er Betingelsen for Valgret og Valgbarhed ens. Det Lovforslag, som jeg har den Ære at indbringe, gaar ud paa at give en saadan Bestemmelse til § 3 i Valgloven til Folkethinget, hvorved Begrebet „tjenende“ nærmere defineres, og hvorved man udelukker Muligheden af, at den Art Personer, for saa vidt de i Øvrigt burde have Valgret, miste den paa Grund af, at de ere tilhuse hos deres Slægt. Hermed har jeg den Ære at indbringe disse 3 Lovforslag, idet jeg skal opsætte at udtale mig om Enkeltighederne i dem, indtil de komme til 1ste Behandling.

Formanden: Exemplarer af de indbragte Lovforslag ville blive omdelte.

Dagsordenen er hermed udtømt.